

LOUIS FERRANTE
MAFFIALECKÉK

LOUIS FERRANTE

MAFFIALECKÉK

Amit az alvilágtól tanulhatunk
az üzleti életben

A fordítás alapja:

Louis Ferrante: *Mob Rules: What the Mafia Can Teach The Legitimate Businessman*

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This edition published by arrangement with Portfolio, a member of Penguin Group (USA) Inc.

Copyright © Louis Ferrante, 2011

Fordította © Bojtár Péter, 2013

Szerkesztette: Medgyesi Gabriella

Borítóterv: Juhász Gábor Tamás

HVG Könyvek

Kiadóvezető: Budaházy Árpád

Felelős szerkesztő: Szűcs Adrienn

ISBN 978-963-304-107-9

Minden jog fenntartva. Jelen könyvet vagy annak részleteit tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképeszeti úton vagy más módon – a kiadó engedélye nélkül közölni.

Kiadja a HVG Kiadó Zrt., Budapest, 2013

Felelős kiadó: Szauer Péter

www.hvgkonyvek.hu

Nyomdai előkészítés: Sörfőző Zsuzsa

Nyomás: Reálszisztéma Dabasi Nyomda Zrt.

Felelős vezető: Vágó Magdolna

TARTALOM

ELŐHANG	17
ELŐSZÓ	18
BEVEZETÉS	25

I. RÉSZ BEOSZTOTTAKNAK A MAFFIAKATONÁKRÓL

1. LECKE	
Hogyan szerezzük meg biztosan az állást? Tegyük visszautasíthatatlan ajánlatot!	33
2. LECKE	
Ragaszkodjunk az elveinkhez! Hosszú távon megéri	36
3. LECKE	
Miért szerepelnek öreg maffiózók is az újságban? Szeressük a munkánkat, akkor egész életünkben nem kell egyetlen napot sem dolgoznunk!	38
4. LECKE	
Dugjuk el a fegyvert, és segítsük át az öreget az utcán! Családi értékek	42
5. LECKE	
A maffia nem jegyzetel. Eddzük memóriánkat!	45
6. LECKE	
Ne végezzük egy kocsi csomagtartójában! Kerüljük a hivatali intrikákat!	48

7. LECKE	Három ember akkor tud titkot tartani, ha kettő közülük halott. A bizalom	51
8. LECKE	Miért darálják le a húst, és kínálják raguként az olaszok? A kapzsiság eredménye	54
9. LECKE	Temetésekre járni jó dolog, amíg nem minket temetnek. A kapcsolatépítés hatalma	58
10. LECKE	Miért szeretik a maffiózók Sinatrát? Soha ne adjuk fel!	63
11. LECKE	Hogyan építsünk szarból várat? Vegyük észre a lehetőségeket!	67
12. LECKE	Tűrjük fel az ingujjunkat, de a nadrágunkat ne toljuk le!	73
13. LECKE	A falnak is füle van. Soha ne szidjuk a főnököt!	75
14. LECKE	Most akkor kifényezted a kocsid kipufogóját vagy megdugdtd? Fejlesszük szókincsünket!	78
15. LECKE	Ha csak magunkra számítunk, akkor senki sem tud kiszámolni minket	80
16. LECKE	Miért kapta Luciano a „Lucky” becenevet? Mindenki a saját szerencséjének a kovácsa	83
17. LECKE	A Szívességek Bankja fizeti a legnagyobb kamatot	86
18. LECKE	Miért járt az Áll pizsamában dolgozni? A túlélés eszközei	89
19. LECKE	A Kemény Ütések Iskolája. A tapasztalatszerzés	92
20. LECKE	Poloska a telefonban? Mindig ügyeljünk arra, hogy mit mondunk!	96

21. LECKE	Ha nem öli meg Gus Farace-t, jobb, ha magával végez! Tartsuk tiszteletben feletteseink utasításait!	99
22. LECKE	Ha kávét akarsz, szerezz magadnak! Hogyan teljesítsük feletteseink utasítását, hogy mégse tűnjünk lúzernek?	102
23. LECKE	Ölj, vagy téged ölnek meg! Mikor tagadjuk meg a parancsot?	105
24. LECKE	Platón – nem neki volt az a swingerklubja? Legyünk tájékozottak!	108
25. LECKE	Fizessünk pontosan! A legjobb tőke a jó hírnév	110
26. LECKE	Az arcizmunk se ránduljon! Mikor hallgassunk?	111
27. LECKE	Capone, a Harvard és Yale. A hibázás beismerése a növekedés kulcsa	113
28. LECKE	A poloska és a jaguár. A türelem kifizetődő	115
29. LECKE	Dugd föl magadnak a könyöradományod! Finomítsunk agresszivitásunkon!	117
30. LECKE	Legyünk saját sorsunk urai, ne pedig az álcázás mesterei!	120

II. RÉSZ KÖZÉPVEZETŐKNEK A CAPÓKRÓL

31. LECKE	A hússaláta és DeMeo. Mindenki felelős az embereiért	127
32. LECKE	Hogyan találjuk el a célpontot pisztoly nélkül? Motiváljuk embereinket!	132

33. LECKE
Tartsunk a hátsó szobában egy kis megbeszélést!
A viták rendezése és a kompromisszumok 134
34. LECKE
Mikor fogjuk fel saját testünkkel a főnöknek
szánt golyót? Áldozatkészség 137
35. LECKE
Miért viccelődnek a bérgyilkosok a hullák fölött?
Kapcsolatteremtés a beosztottakkal 138
36. LECKE
Nino Gaggi varázsgolyója. Ne legyünk egyetlen egy
jó ötlet hóhérjai sem! 140
37. LECKE
A kocka el van vetve! Hogyan kezeljük az ésszerűtlen
ultimátumokat? 145
38. LECKE
Ássuk el a csatabárdot, de ne a másik fejébe!
Tegyük félre a büszkeséget! 147
39. LECKE
Vedd ki a kavicsot a cipőmből! Elbocsátás
és munkaerő-felvétel 150
40. LECKE
A legkeményebb fickóknak van a legvékonyabb bőrük.
Soha ne hozzunk szégyenbe valakit nyilvánosan! 153
41. LECKE
A maffia és a kutyuk. Tartsunk lépést a világgal! 154
42. LECKE
A feltűnési vágy könnyen végezhet az emberrel.
Ne fitogtassuk az erőnket! 156
43. LECKE
Mi vesz rá egy maffiózót, hogy a fiával húzassa meg
a ravaszt? Erősítsük beosztottaink önbizalmát! 159
44. LECKE
Ragadjuk meg a szarvánál a bikát, és tépjük le a golyóit!
Döntés gyorsan és határozottan 162
45. LECKE
Csak végezd el a munkát! Legyünk rugalmasak! 165

46. LECKE	Tizenkét golyót eresztettünk bele, mégis életben maradt. A legtöbb probléma magától megoldódik	167
47. LECKE	Hé, tudod-e, hogy ki a nagybátyám? Mindenki fontos ember	168
48. LECKE	Mi vagyok én, valami digó? Mit gondolnak valójában rólunk az emberek?	173
49. LECKE	Ha túl gyakran forgatunk köpönyeget, biztosan kiráznak belőle	175
50. LECKE	Az olaszok a kezükkel beszélnek. Figyeljük a testbeszédet!	177
51. LECKE	Szállítsuk le az árut! Ne essen folt a becsületünkön!	179
52. LECKE	Soha ne válaszoljunk azonnal egyetlen ajánlatra sem! Aludjunk rá egyet!	181
53. LECKE	Mindent a fiúkért. Álljunk ki alkalmazottaink mellett!	183
54. LECKE	Nyugodj békében, de nem mindegy, hogy hol. Menjünk szabadságra!	186
55. LECKE	Ne tépelődjünk! A rossz döntés is jobb, mint a semmilyen	188
56. LECKE	New Orleanst sem egy nap alatt építették. Egyszerre mindig csak egyet lépünk!	190
57. LECKE	Bugy és Bacchus. Mit tanulhatunk a történelemből?	192
58. LECKE	Ideje indulni! Hogyan lépünk ki a cégtől?	195

III. RÉSZ
FELSŐ VEZETŐKNEK A DONOKRÓL

59. LECKE
Tudjuk, mikor maradjunk a háttérben! Tartsuk kordában
ambícióinkat! 199
60. LECKE
Barát vagy ellenség? Az üzletben nincs barátság 202
61. LECKE
A maffia vajmi keveset költ adminisztrációra.
Hogyan csökkentjük kiadásainkat? 204
62. LECKE
A klubok ajtajai acélból vannak, mégis mindig
nyitva állnak. A nyitott ajtók politikája 206
63. LECKE
Most ne zavarj! Ne bánjuk, ha félbeszakítanak! 208
64. LECKE
Az óvadék az éjjeliszekrény fiókjában van.
Időben készüljünk fel a váratlanra! 210
65. LECKE
Ne mi húzzuk fel a Yankee Stadiont, csak az építőanyagot
szállítsuk! Hogyan találjunk új pénzszerzési lehetőségeket? 212
66. LECKE
Mire tanított minket Al Capone? Adjuk meg
az adóhivatalnak, ami az adóhivatalé! 215
67. LECKE
Ha a győzelmet nem követi egy újabb, az olyan, mint
az ebéd desszert nélkül. Válságmenedzselés 217
68. LECKE
Mikor nyitják ki és zárják be a kapukat?
A belső körök hatalma 222
69. LECKE
Hívjátok fel azt a kis fattyút! Mindig a legjobb
embert vegyük fel, tekintet nélkül
bórszínre, vallásra, szexuális orientációra! 224
70. LECKE
Egy kis adok-kapok. Legyünk kedvesek vendéglátóinkhoz! 228

71. LECKE	Még a ruhatárosnak is adjunk borravalót! Nagyvonalúság	230
72. LECKE	Együnk és igyunk! A megvesztegetés egyetlen pártolando formája	235
73. LECKE	A mai rablásban én is részt veszek. A főnök, akinek nem piszkos a munka	239
74. LECKE	A nehézfiúknak kemény golyóik, az eszeseknek kristálygömbjeik vannak. Előrelátás	242
75. LECKE	Soha ne becsüljük le az ellenfelünket!	245
76. LECKE	De ki az ellenfél valójában?	248
77. LECKE	Ne lőjünk a felemelkedő csillagokra! Hogyan semlegesítsük potenciális ellenfeleinket?	253
78. LECKE	Az én táncparkettemen felőlem akár seggbe is akaszthatják egymást. Ne hagyjuk, hogy az előítéletek a profitszerzés útjába álljanak!	255
79. LECKE	Hogyan válasszunk tanácsadót?	258
80. LECKE	Miért nem hisz Frankie Fever a tuti bulikban? Attól, hogy más azt állítja, még nem biztos, hogy megéri	259
81. LECKE	Van egy belső emberem. Hogyan tartsunk lépést versenytársainkkal?	261
82. LECKE	Rejtsük pénzünket a párnahuzatba! A készpénz a legjobb pénz	262
83. LECKE	A szegénység szívás. Vagy mégsem?	264
84. LECKE	A maffia márkanév. Mikor adjuk ki franchise-ba?	266

85. LECKE	
Királynak lenni király dolog, de senki sem áll a törvény fölött	267
86. LECKE	
Mindenre megvan a megfelelő ember. A suszter maradjon a kaptafánál!	270
87. LECKE	
Marcus Aurelius kiváló császár volt, de ez nem jelenti azt, hogy a fia is. A nepotizmus veszélyei	273
88. LECKE	
Hagyjuk a fegyvert, válasszuk a cannolit... és óvakodjunk a hübrisztól!	276
Utószó	
Legyenek céljaink!	279
KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS	283
JEGYZETEK	285
FELHASZNÁLT IRODALOM	295
NÉV- ÉS TÁRGYMUTATÓ	305

*Gabriellának és édesanyjának,
Angelikának*

Az egyik maga a földre szállt angyal,
a másik már a mennyből néz le ránk

Egy maffiacsalád vagy szindikátus szervezeti ábrája többé-kevésbé megfelel egy cég vállalatvezetési struktúrájának. A piramis csúcán a főnököt, illetve a cégvezetőt találjuk. Alatta helyezkedik el az alvezér (a legfontosabb ügyvezető igazgató) és a consigliere (az általános tanácsadó). Őket követik a capók (cég esetében a középvezetők) és a katonák (azok az alacsonyabb beosztású dolgozók, akik a főnökök utasításait hajtják végre). A vállalatokhoz hasonlóan a bünszervezetek is gyakran fordulnak külső tanácsadókhöz.¹

FORTUNE

ELŐHANG

Visszaemlékezésem, az *Unlocked* (A börtönön kívül)² olvasói tudják, hogy megváltoztattam azoknak a nevét, akikkel közösen követtem el az ott felsorolt bűntetteket, nehogy valódi személyazonosságuk kitudódjon. Soha nem köptem maffiatársaimról, ahogyan másról sem, és noha a börtönben döntöttem úgy, hogy elhagyom a maffiát, soha nem lettem hűtlen korábbi partnereimhez.

Ezúttal, néhány kivételtől eltekintve, mindenki a valódi nevén szerepel, mivel azok a maffiózók, akikről írok, már meghaltak, börtönben ülnek vagy együttműködnek a kormánnyal. Éppen ezért, bármi is áll a könyvben, az alapján senki ellen nem lehet vádat emelni. Nem a rendőri szervek számára leplezek le bűnügyeket és nem szándékom a célpontok kijelölése sem, egyszerűen csak a maffia remek üzleti érzékét szeretném néhány példával illusztrálni.

A könyvben mindvégig az alvilág vagy a maffia kifejezés szerepel. Ezek közkeletű kifejezések, de egy maffiacsalád tagjai ritkán vagy soha nem illetik így magukat. Ők csak *La Cosa Nostrának* (a mi ügyünk) hívják szervezetüket vagy a *borgata*, azaz a család kifejezést használják.

És persze előre elnézést kérek a helyenként előforduló durva kifejezésekért.

ELŐSZÓ

Az ókori Spártában a 12 év körüli fiúk meglehetősen furcsa nevelési eljáráson estek át, azzal a céllal, hogy élezzék az elméjüket és megtanítsák őket azokra a képességekre, amelyekkel boldogulhatnak a kemény világban. A katonai városállamot körülvevő dombokon a fiúkat szinte már az éhhalálig éhezették, majd beküldték őket a városba, hogy a túlélésükhöz szükséges dolgokat ellopják. Ravasznak és okosnak kellett lenniük; ráadásul, ha elkapták őket, akkor szigorú büntetésre számíthattak. Nem, nem a lopásért, hanem a lebukásért.

A spártaiak hittek abban, hogy aki elsajátítja a tolvajok képességeit, az a hétköznapiakban is megállja a helyét. Senkinek nem tanácsolnám, hogy ezzel tűnjön ki a többiek közül, de ha tanulmányozzuk a sikeres bűnözők természetét, számtalan értékes leckével gyarapodhatunk.

Ha valaki már kora ifjúkorában szép pályát futott be rablásban, azt erős jellemű és céltudatos férfiként tartották számon.³

EDGAR SNOW: *RED STAR OVER CHINA*
(VÖRÖS CSILLAG KÍNA FELETT)

12 éves koromtól kezdtem ezt-azt elcsórni. Kamaszként már lopott-autó-bontót üzemeltettem, tinédzserkorom vége felé lovasítottam meg az első kamiont, és még csak a húszas éveim elején jártam, amikor a Gambino családon belül a nálam sokkal idősebb férfiaktól álló saját bandámat vezettem. Még huszonegy sem voltam, amikor már

azzal gyanúsítottak, hogy az amerikai történelem legnagyobb rablásai közül néhányat én követtem el.

Mivel egyetemre nem jártam, az ösztöneimre hagyatkozva kellett kiismernem magam a maffia nagy hasznot hajtó, ám árulásokkal teli világában, miközben dollármilliókat kaszáltam a családomnak – vagy a cégemnek, ha így jobban tetszik. A maffia soraiban eltöltött évek során mindvégig három szerepet vittem egyszerre. Egyfelől a Gambino család alkalmazásában álló beosztott voltam, másfelől a saját bandámban én voltam a főnök, más szóval a vezérigazgató, harmadszor pedig a középvezetés része is voltam, hiszen a maffiafőnököktől kapott utasításokat én közvetítettem az alattam álló tagok felé. Így a vállalati ranglétra bármely fokán állóknak tudok jó tanácsokkal szolgálni.

Soha nem kaptak el egyetlen bűncselekményért sem, de néhány bizalmi pozícióban lévő besúgó információi alapján több nyomozás is indult ellenem. Egy igencsak jövedelmező időszak után az állami rendfenntartó szervek és a szövetségi ügynökök végül a spicliket felhasználva több ügyben is vádat emeltek ellenem. Életfogytiglani börtönbüntetés várt rám, és a szabadságomért cserébe azt kérték tőlem, hogy valljak más maffiózókra. Én azonban nem voltam hajlandó feldobni a barátaimat és üzlettársaimat, végül az ügyvédekkel közösen mégis sikerült vádalkut kötnöm, mivel az ellenem valló egyik legfontosabb besúgót kidobták a tanúvédelmi programból. 12 és fél évre ítélték és az egyik legszigorúbban őrzött fegyházba kerültem, a pennsylvaniai Lewisburgba.

Itt ért a felismerés, hogy a bűnözés helytelen dolog. Kétségtelen, hogy az élet küzdelem és nem lehet térden csúszva leélni, de akkor sem volt jogom ahhoz, hogy más embereket áldozattá tegyek. Úgy döntöttem, megváltoztatom az életem.

A börtönben vettem a kezembe életem első könyvét. Először nem ment könnyen; szókimondó a béka segge alatt volt, percekig tudtam csak figyelni és alig értettem a leírtakat. Ennek ellenére kitartóan folytattam az olvasást, és később örömeimet is leltem benne. Hamarosan halomban álltak a könyvek a cellám padlóján, a prics-

csem alatt és a vécé körül. Míg más elítéltek meztelen nők képeivel díszítették a falakat, én térképekkel dekoráltam ki a magamét. Éveken át addig olvastam, amíg a szemem is belefájdult és szinte elájultam a kimerültségtől. De elég volt néhány óra pihenés, csupán annyi, hogy a látásom helyreálljon, máris visszatértem a könyveimhez. A cellámból iskolatermet csináltam, ahol minden elképzelhető tantárgyból megpróbáltam kiművelni magam. Személyesen értem el, hogy az ellenem felhozott egyik szövetségi vádpontban ejtsék a vádat, így 8 és fél év után szabadulhattam. Addigra azonban kitanultam az írás művészetét, mégpedig úgy, hogy a XIX. századi mesterek műveit elemeztem, és megírtam a saját könyvemet.

Miután magam mögött hagytam a börtönt, úgy éreztem, bűnöző létem is lezárult, és búcsút inthetek annak a rengeteg csirkefogónak, akikkel az utcán nap mint nap találkoztam. Arról álmodtam, hogy végre én is elfoglalom méltó helyemet a becsületes világban. És mennyire más lesz ez, mint a korábbi!

Legnagyobb megdöbbenésemre kiderült, hogy a becsületes életről szőtt képem álmvilág. Ebben a „törvénytisztelő” társadalomban olyan gazemberekkel futottam össze, akik sokkal rosszabbak voltak, mint azok a maffiózók, akiket ismertem – báránybőrbe bújt farkasok voltak egytől egyig.

Uzsorásként soha senkinek nem emeltem kamatot a már kölcsönadott pénzre. Sőt csökkentettem, ha rendesen fizetett. A hitelkártyákat osztogató bankok azonban rendre megemelik a kamatot, bármennyire is jó adós valaki, ráadásul ehhez még a beleegyezésünket sem kell kérniük. És mi a helyzet a rejtett költségekkel? „Azok is ott vannak, az apró betűs részben – mondta egyszer egy banki ügyfélszolgálatos. – El kellett volna olvasni.” Ez olyan, mintha az uzsorába adott pénz törlesztőrészletét felemelném és azt mondanám: „Amikor odaadtam a pénzt, ezt is elsuttogtam. Jobban kellett volna hegyezned a füled.”

A behajtócégek minden további nélkül felhívnak a lakásomon, és bárki veszi is fel a telefont, azt kezdik szorongatni. Nem számít, hogy az anyámmal vagy a nagymamámmal beszélnek, aki éppen a

halálán van. „A te bajod, haver, fizess!” Bármit is mondjanak a maffiáról, a mi üzleti etikai szabályzatunk megtiltotta, hogy egy maffiózó akár csak a másik házának közelébe menjen, hogy a családtagok zaklatásáról már ne is beszéljünk.

A bankok lefoglalják az adósok lakásait és családokat kényszerítenek az utcára. A helyi seriff kézbesíti a bírósági határozatot, lezárja az ajtókat és kidobja az ott lakókat. Fogadni mernék, hogy bármelyik apa, aki keresztülment már ilyen eljáráson, bánja, hogy nem inkább velünk kötött üzletet. Talán egy-két csontját eltörrik, esetleg még egy monoklit is kap a szeme alá, de nem nagy ügy: a háza legalább megmarad.

Legyünk reálisak: a maffiózók önző emberek, akiket a személyes nyereségvágy hajt, de ilyenek az üzletemberek is. A gengszterek egymást talán megölik, de mindenki más megússza kisebb dorgálással, míg a legtöbb bank, az üzletemberek vagy a hitelkártyatársaságok mindenkinek szívják a vérért.

A maffiózók csupán egymást gyilkolják.⁴

BENJAMIN „BUGSY” SIEGEL

Amíg maffiózó voltam, az emberek félték tőlem, és emiatt a kecselyűk is elkerültek. Törvénytisztelő fickóként azonban már én is célponttá váltam, mindenki megpróbált velem baszakodni. Miután kiengedtek a börtönből, szükségem volt lakásra és kocsira. Az autókereskedők azonban rendszeresen átverték az ősi „mutass egy olcsó autót, és add el a drágát” trükkel. Minden alkalommal már éppen kész voltam aláírni az adásvételi szerződést, amikor megváltoztatták a feltételeket.

Aztán béreltem egy lakást. Télen a háziúr nem volt hajlandó feltekerni a fűtést, ezért nekem kellett beszereznem egy elektromos radiátort. Amikor otthagytam és visszakértem a kauciót, akkor persze hebegett-habogott és azt mondta, hogy nincs meg a pénz.

Vettem egy házat. Mindegyik ingatlanhitel-közvetítő változó kamatozású hitelre próbált rábeszélni, és megesküdték, hogy a tör-

lesztőrészletem a büdös életben nem lesz magasabb. Tudtam, hogy hazudnak. Amikor megfenyegettem őket, hogy egy baseballütővel térek vissza, ha mégis emelkednek a kamatok, hirtelen mindegyik bevallotta, hogy nagyon is elképzelhető a dolog.

Meg sem tudom számolni, hányszor tettem fel a kezem és mondtam magamban: „Micsoda csaló banda!” Úgy éreztem, ragadozók vesznek körbe, akárcsak az utcán, vagy ami még rosszabb, a börtönben, ahol folyamatosan figyelnem kellett, hogy kik állnak mögöttem.

Nem én vagyok az első, aki felfigyelt arra, hogy a börtön sokban hasonlít a kinti társadalomra. Jonathan Swift, a *Gulliver utazásai* (Gulliver's Travells)⁵ című könyv XVIII. századi szerzője jegyezte meg egyszer, hogy a legfelsőbb körökben semmivel sem uralkodnak külön erkölcsi szabályok, mint a börtönben ülő elítéltek között.⁶

Ha már Jonathan Swiftnél tartunk, el kell mondanom, hogy én is úgy éreztem magam, mint Gulliver, akit az apró emberek lekötöztek, majd a testén sétálgattak: gondoltam, ideje felállnom.

Úgy döntöttem, hogy szabadjára engedem a maffiában kifejlesztett agresszív szellemem, hiszen ez volt az a világ, amelyben a sikerhez először a túlélésért kellett megküzdenem.

Több észre és körültekintésre volt szükségem ahhoz, hogy kiemelkedjem a szürke tömegeből, hogy egyáltalán életben maradjak, mint amennyivel száz évig is elkormányozzák Spanyolországot.⁷

PIERRE BEAUMARCHAIS: *ÉGY ÓRÜLT NAP,*
AVAGY FIGARO HÁZASSÁGA

És hirtelen előnybe kerültem a kisemberekkel szemben; az élettapasztalatom rávezetett arra, hogyan legyek sikeres.

Az élet, amelyet addig éltem, és amelyet azóta már megbántam, megtanított arra, hogyan védekezzek a ragadozók ellen, hogyan szimatoljam ki, ha át akarnak verni és miként legyek ravaszabb, mint a róka. Olyan élet volt, amely megmutatta, hogy csak magamban bízhatok, legyenek nagyra törő vágyaim és higgyek magamban.

A maffiában sajátítottam el, hogy átvegyem a kezdeményezést, új ötletekkel álljak elő és azokat meg is valósítsam. Ott váltam képessé az emberekkel kommunikálni.

Mindkét fél megelégedésére ügyvédeknek, orvosoknak, bankároknak és brókereknek segítettem az osztozkodásban, és úgy találtam: hiába jártak a legkiválóbb egyetemekre, mégis hiányzott belőlük az alapvető képesség, hogy a dolgokat vitákban beszéljék ki. Miután a múltban rengeteg és igen sokféle emberrel üzleteltem, ugyanolyan könnyedén beilleszkedem egy úri társaságban, mint a gettóban, egyforma lazasággal nyomom a rizsát egy prostinak és kötök szövetséget bankárokkal – bárkivel megtalálom a hangot.

Kialakult bennem egy olyan képesség is, amely segítségével legyőzöm az előttem tornyosuló akadályokat. Egyes helyzetekben ezeket egyszerűen félrelelköm, máskor teljes erővel átrobogok rajtuk.

Alpok többé nincsenek.⁸

NAPÓLEON LEKICSINYLŐ MEGJEGYZÉSE
AZ OLASZORSZÁG MEGHÓDÍTÁSA ELŐTT
MAGASODÓ LEGNAGYOBB AKADÁLYRÓL.

(Napóleon Korzikán született és nevelkedett, egy olyan szigeten, amely híres volt útonállóiról; szülőhelye ilyen szempontból mindig is hatott rá. Nem véletlen, hogy Franciaországot is úgy irányította, mint egy maffiafőnök.)

A maffia gyakran kényszerrel vesz rá embereket bizonyos dolgokra. Gyakran azonban, hogy ugyanezt a célt úgy éri el, hogy barátjává fogad valakit, a lekötelezettjévé teszi, így egyszerűen megkapja tőle, amit akar.

Miután a „törvénytisztelő” társadalomról alkotott képem némi átdolgozásra szorult, rá kellett jönnöm, hogy az új klikk, amihez tartozom, nem sokban tér el a régitől: az emberek kevésbé voltak erőszakosak, ugyanakkor sok esetben nagyobb ravaszséggal találko-

tam. Éppen ezért megtartottam a maffialét civilizált jellegzetességeit, a maradékot a kukába dobtam, és a siker nem maradt el.

Az ókori bölcsék büszkéek lettek volna rám: én voltam a modern bizonyíték arra, hogy a spártaiak „tolvajelmélete” működik.

Manapság az emberek megsegítésének szentelem az életem. Az *Unlocked* az egész világon eljutott az olvasókhoz, és szüntelenül kapom a hálálkodó rajongói emaileket, amelyekben arról számolnak be, hogy a könyvem megváltoztatta az életüket. Már több mint kétszáz ország televíziójában szerepeltem és különféle emberek előtt tartottam előadásokat; a közönség soraiban éppen úgy ültek kemény bűnözők, mint pártfogótisztek, fiatalok és öregek, egyetemisták vagy cégek képviselői, sőt tartottam előadást könyvtárosoknak is.

A Homérosz korában élt görögökhöz, a talmudista zsidókhoz és az amerikai indián törzsek mesemondóihoz hasonlóan, az öreg maffiózók is történeteket mesélve adják át az utcán szerzett bölcsességüket a fiatalabb generációknak. Könyvemben én is ezt az ősrégi hagyományt követve próbálom meg átadni a tanulságokat. Ahol helyénvaló, ott a maffiasztorikat történelmi anekdotákkal egészítem ki, mert ezek bizonyítják, hogy minden lecke egyetemes és semmi új nincs a nap alatt. Ha megértjük, hogy mi történt tegnap, akkor felkészülünk arra is, ami holnap elkerülhetetlenül megtörténik.

Az egyes leckékbe beszúrt idézetek a mondanivalómat támasztják alá, és továbbgondolásra serkentenek.

Ezt a könyvet azért írtam, hogy a *La Cosa Nostra* (LCN) jó tulajdonságait megismertessem az olvasókkal, így a *mi ügyünk az ő ügyük* is lehet.

BEVEZETÉS

A maffia a történelem egyik legrégebben fennálló vállalata. Amikor más cégeknek jól megy, akkor a maffia virágzik, amikor pedig beüt a gazdasági krach, egyenesen kivirul. Akár pang a tőzsde, akár szárnyal, a maffiát ez hidegen hagyja.

Az Al Capone által üzemeltetett szeretetkonyhák emberek ezrein segítettek a nagy gazdasági világválság idején. De vajon Alnak hogyan sikerült nap mint nap ennyi száját etetni? Hogyan tudott Bugsy Siegel és Meyer Lansky egy sok milliárd dolláros, Las Vegasnak nevezett álmod maga elé képzelni ott, ahol törvénytisztelő honfitársaik csupán egy álmos, poros sivatagi kisvárost láttak? Mi az oka, hogy a jelenlegi bizonytalan gazdasági helyzetben virágzik a maffia, és sorban vásárolja fel az ingatlanokat az egész országban, miközben milliók harcolnak a kilakoltatás ellen?

Az igazság az, hogy a maffia hiába lett hírhedt – teljes joggal – erőszakos eszközei miatt, legsikeresebb tagjai mindig kitűnő üzletembereknek bizonyultak, akik képesek voltak szokatlan, de éleslátásról tanúskodó üzleti ötletekkel előállni, miközben rendületlenül ragaszkodtak egyedülálló háttérükből fakadó értékrendjükhöz.

Mr. Persico... ön a legintelligensebb ember, akivel valaha is találkoztam.⁹

JOHN F. KEENAN BÍRÓ MEGJEGYZÉSE
DON CARMINE PERSICO TELJESÍTMÉNYE LÁTTÁN,
AKI A TÁRGYALÓTEREMEN SAJÁT MAGÁT VÉDTE

Ezek az emberek bármely általuk választott területen sikeresek lettek volna, és nem egy esetben meg is történt, hogy a szervezett bűnözés világától távol eső vállalkozásokban vitték sokra. Az utcán megszerzett tapasztalataikat kamatoztatva legális üzletekbe fogtak, és milliókat kerestek.

Intelligenciájának és személyiségének törvényes vállalkozásokban is jó hasznát vette volna.¹⁰

JOANNA SEYBERT BÍRÓNŐ MEGJEGYZÉSE, AMIKOR KIHIRDETTE
AZ ÍTÉLETET DON ALPHONSE „ALLIE BOY” PERSICO, DON
CARMINE PERSICO FIÁNAK ÉS UTÓDÁNAK TÁRGYALÁSÁN

Az elsőbbségért folytatott mindennapos harcban megedződött maffiózók felkészültek arra, hogy bármilyen területen és bármilyen körülmények közepette győzelmet arassanak. Azok a bűnözők, akik sikeres vállalkozást indítottak a törvényes világban, általában nem vetkőzték le agresszív természetüket, de annyira azért visszafogták magukat, hogy ne riasszák el teljesen a leendő kuncaftokat. Megszokott kötekedő és harcias stílusukat sziklaszilárd rendíthetetlenségre cserélték, és ezt karizmatikus meggyőző képességükkel egészítették ki. Röviden: a pisztolyt és a kést elrejtették, s helyette más, az evolúcióban hasznos tulajdonságokat húztak elő a köpönyegük alól.

A maffiacsaládokat különleges anyagból gyúrták:
sok tagjukban rendkívül erős agresszív ragadozó
ösztönöket fedezhetünk fel.¹¹

PINO ARLACCHI: *MAFIA BUSINESS*
(A MAFFIA VÁLLALKOZÁSAI)

Ismertem maffiózókat, akik szintén törvényes vállalkozásba fogtak, de elég hosszú időbe telt levetkőzniük régi szokásaikat. Kezdetben megfélemlítették és elriasztották versenytársaikat, és erővel vették rá őket, hogy üzletet kössenek velük. A háttérben mindig ott volt a ki-mondatlan fenyegetés. Nehéz túllépni a berögzöttségeken. A törvé-

nyesen elért siker azonban még esetükben is elkerülhetetlenül oda vezetett, hogy teljesen hátat fordítottak múltjuknak. Miért kockáztatnák a börtönt, amikor ilyen hatalmas vagyon a tét? Miért kellene gazemberként viselkedni, ha nem muszáj? Miért építenének fel egy birodalmat, ha aztán egy csalás miatt az egész összedőlhet?

Sokan ennek ellenére úgy vélik, hogy hiába tartózkodik az erőszaktól egy maffiózó az üzleti világban, attól még a korábbi élete miatt mindvégig érzik a fenyegetettséget a partnerek. Éppen ezért nem kell túl sokat mondania vagy tennie ahhoz, hogy egy adott környéken megvethesse a lábát, megszerezzen egy szerződést vagy megkössön egy előnyös üzletet. Való igaz, hogy néhány maffiózó hasznot húz korábbi hírnevéből. De legalább ennyien vannak azok, akik igen jelentős erőfeszítéseket tesznek, hogy korábbi alvilági pedigréjük ne kerüljön napvilágra.

Húsz éven át környékünkön, a New York-i Queens negyedbeli Flushingban senki nem tudta, hogy a helyi Key Food szupermarket egy nagymenő gengszter tulajdonában van, míg az újságok nagydobra nem verték a sztorit. A Gambino család capója, Patsy Conte is több áruházat birtokolt, és tagja volt a Key Food szupermarketlánc igazgatóságának is. De Conte soha nem mondta, hogy „Nálam vegyétek meg, ami kell, vagy számoljatok a következményekkel!” Ehelyett csendben üldögélt az irodájában és azon elmélkedett, hogy kit kellene kinevezni a vezetőségbe, milyen árukat kínáljanak a vevőknek, és hol lehetne a legjobb áron beszerezni a legfrissebb húst és zöldségeket. Conte emberek százainak, ha nem ezreinek adott munkát. Egy maffiózótól ez egészen szép teljesítmény, nem igaz?

Fejből fel tudnék sorolni vagy egy tucat olyan sikeres nagyvállalatot, amelyeknek tulajdonosai vagy vezetői között ma is aktív vagy egykori maffiózókat találni. És ezek a cégek, minden látszat ellenére, törvényesen működnek, egyik sem veszi igénybe a maffia eszköztárát, ugyanakkor virágzásukat az agyafúrt, kifinomult és a becsületes életvitelhez igazított, a gengszterlétkben megedződött gondolkodásmódnak köszönhetik.

Egyes maffiózóknak mindössze erős és szerethető személyiségüket kellett latba vetniük azért, hogy egészen meglepő helyekre is beférkőzzenek.

Néhányan közülük – leszámítva persze életük bűnös részét – egészen kedves emberek.¹²

RUDOLPH GIULIANI, NEW YORK VOLT POLGÁRMESTERE

A maffia a Vatikán falai mögé ugyan nem tudott bejutni, de 1971-től ők felügyelték a katolikus egyház pénzügyeit. Igencsak nagy hasznot hajtó tevékenységüknek csak 1978-ban szakadt vége, amikor I. János Pál pápa gyanús körülmények között elhunyt.

Jimmy Carter elnök is óvatlanul járt el, amikor a munkaügyi minisztérium élére többek között a Gambino család hírhedt capóját, Anthony Scottót is jelölte. Ronald Reagan munkaügyi miniszterét, Ray Donovant pedig egy olyan perben mentették fel, amelyben a New York-i Genovese családhoz fűződő kapcsolatai kerültek terítékre. Reagan talán nem is volt tudatában annak, hogy csaknem valóra vált az a korábbi kijelentése, hogy „napjainkban a szervezett bűnözés társadalmunk minden apró szegletébe beférkőzött”.¹³

Mégis, hogyan képes arra egy maffiózó – egy csiricsaré öltönybe bújt, kölnitől búzló utcai csirkefogó –, hogy bejusson a Vatikán vagy a Fehér Ház falai mögé, vagy hogyan tud beépülni egy szupermarketlánc igazgatótanácsába?

Ha levetkőzzük előítéleteinket, rájövünk, hogy a nagymenő gengszterek nem sokban különböznek a legsikeresebb üzletemberektől vagy politikusoktól. A maffia hatalmi-szervezeti felépítése nem tér el a kormányétól, és mindkét szervezetben hasonló agyafúrtsággra van szüksége annak, aki a csúcsra akar jutni. Számptalan kulcsfontosságú kormányzati pozíciót az üzleti életben már sikeres menedzserek töltenek be; a kormányzati szférába való belépésük pontosan azért lehetett olyan zökkenőmentes, mert az ehhez szükséges alapvető jellemvonások bármely területen beválnak, amint az ember tisztába jön velük és megszerzi őket.

Mivel az emberi természet állandó, aki szert tett bizonyos diplomatikus vezetői képességekre és másokat is tud motiválni, az bármilyen szervezet keretein belül sikert arathat, legyen szó a kormányról, egy cégről vagy a maffiáról. Ha valaki politikusnak vagy menedzsernek készül, vagy csak éppen mohón vágyik a sikerre, akkor nem árt, ha e hatalmi trió fekete bárányát, azaz a maffiát is tanulmányozza.

Ezeknek a bűnbandáknak olyan hatalom van a kezükben, hogy már állammá váltak az államon belül.¹⁴

A SZERVEZETT BŰNÖZÉssel FOGLALKOZÓ KEFAUVER-BIZOTTSÁG MEGHALLGATÁSÁN HANGZOTT EL, 1950–50

A Colombo család capója, Thomas Petrizzo 16 évesen bukott ki az iskolából. 40 éves koráig minden vállalkozása befuccsolt. De addigra már annyi ravasz fogást szedett fel az utcán, hogy végül bármilyen üzletbe fogott, sikerrel járt: jelentősebb építkezések acélszállítójaként évi több mint 50 millió dollárt keresett. Amikor Petrizzót zsarolásért vád alá helyezték, kollégái teljesen megdöbbenek. Az ország egyik legnagyobb acélipari cégének egyik vezetője például ezt mondta: „[Petrizzo] volt az egyik legkomolyabb és legbecsületesebb ember, akivel ebben az iparágban valaha is találkoztam; szolgálatai és a szava aranyat ért.”¹⁵

„Aranyat ér a szava.” Maffiakörökben ez az egyik kulcsmondat, amikor valakiért szavatosságot vállalnak vagy nagy vonalakban felvázolják az életrajzát. Aki megszerzi ezt az ötcsillagos minősítést, az előtt akadálytalan az út, amely a jóléthez vezet.

A szavam többet ér, mint bármi, amit fel tudok ajánlani.¹⁶

SALVATORE PROFACI CAPO, A KÉSŐBB COLOMBO CSALÁDKÉNT ISMERTTÉ VÁLT SZERVEZET ALAPÍTÓJÁNAK, JOE PROFACINAK A FIA

Petrizzo tevékeny szerepet játszott néhány hatalmas New York-i építkezés kivitelezésében: elég csak a World Financial Centert, az IBM-központot, a South Street Seaport turista- és bevásárlóközpontot és a Battery Park City lakóparkot említeni.¹⁷ Ráadásul valamennyi New York-i építkezési hullámban élenjáró szerep jutott a maffia cégeinek. Manhattan égbe nyúló felhőkarcolói is sokkal lassabban nőttek volna ki a földből, ha nincsenek a maffiához tartozó alvállalkozók, a hatalmas földmennyiséget megmozgató gépezet és az együttműködő szakszervezeti vezetés. Az 1980-as években New York állam Szervezett Bűnözés Elleni Akciócsoportja (New York State's Organized Crime Task Force) tanulmányt készített, amelynek végkövetkeztetése az volt, hogy az ország legerősebb ingatlanfejlesztői szívesebben üzleteltek a maffiával, mint a törvényes, de akadékoskodó szakszervezeti vezetőkkel.

A maffia sikere nagyrészt azon múlik, hogy az általa nyújtott szolgáltatások mennyire kiválóak: ...[és] persze mennyire elégedett a több millió ügyfél.¹⁸

NICHOLAS PILEGGI, *THE SATURDAY EVENING POST*

Minden egyes New York-i építkezésen rengeteg apró korrupciós ügylet zajlik a törmelékből emelt dombok rejtekében, és mindegyik megérdemelné, hogy címlapra kerüljön. Mindeközben a suttogások és a gazdát cserélő borítékok felett egy újabb felhőkarcolót húznak fel Manhattanben. A világ fővárosa, az ENSZ székhelye, a Szabadság-szobor díszletéül szolgáló város jórészt a keményen küszködő bevándorlók verítékével épült meg – ezeket a munkásokat pedig a Cosa Nostra titkos vezetése irányította.